

continet dies 29. igitur excessus quinque die tam in Bulla Pii V. quam Sixti V. habetur hæc rum in casu est realis, ac inde videtur, quod eo uti possit Petrus.

99 Accedit gravis ratio: Post correctionem Gregorianam ob intercalationem decem die rum à Gregorio XIII. factam, delatum est dubium: An decem illi dies ablati, essent ab ordinandis supplendi? Et responsum fuit sub Sexto V. quod non; sed absque decem illis die bus dici debere annum integrum. Port. verb. Novitii annus n. 48.

Quo præmisso, discursus formatur. Potuerunt juvenes Ordinem Sacrum suscipere non expectatis decem illis diebus, quia erant dies excessus ex ordinariis annis dierum 365. qui proinde sine illis fuerunt reputati integri: igitur poterit Petrus, cui unus, vel alter dies deficit, Ordinem sacram suscipere pro se utendo quinque diebus, qui ex quinque annis bissextilibus superant, quia sunt dies excessus ex ordinariis annis dierum 365. qui proinde sine illis quinque diebus reputandi sunt integri. His potius pro lectoris oblectamento relatis.

100 Respondeo, non posse Petrum licet Ordinem sacram suscipere supplendo ætatis defectum per usum dierum ex annis bissextilibus supra deducens. Rodr. in quæst. Regul. tom. 3. qu. 15. art. 5. cum communi.

Ratio est, quia anni ordinarii, & à jure re quisiti, sunt accipendi civiliter, & politicè; ci viliter autem, & politicè, in numeratione annorum non habetur ratio annorum bissextilium, & dierum, qui excedunt; sed quilibet annus ordinarius dicitur, sive bissextilis sit, sive non. Constat ex casu deciso in l. deinde dicens,

"ff. de minoribus 25. annis §. minorem. Mi norem autem 25. annis natu videndum, an etiam diem natalis sui, adhuc dicimus, ante horam, qua natus est; ut si captus sit, res situatur, & cum nondum compleverit, ita erit dicendum, ut è momento in momen tum tempus spectetur. Proinde, & si bis sexto natus est, sive priori, sive posteriori die, Celsus scripsit, nil referre; nam id biam pro uno die habetur, & posterior dies Kalendarum intercalatur.

Cui accedit praxis, & communis usus Ecclesiæ, à quo nullo pacto est recendum.

Q U A E R E S . IV.

101 An ordinatus ante statem bona fide, cum ignorantia, aut inadvertentia defectus, sit sus pensus?

R Esp. negativè, juxta dicta in tom. I. num. 258. Villal. Bonac. & Com. apud Ant. à Spir. Sanct. de Ord. trah. 9. disp. 4. num. 89. quia

P R I M A T O N S U R A

102 Non est Ordo, sed dispositio ad Ordines: nec est necessaria ad Ordines quo ad valorem, sed ex præcepto. Definitur, quod sit signum distinctivum ministrorum Ecclesiæ à plebe communi.

Ton-

110 Tonsura, seu corona fit per rationem capillorum, ad significandum, quod qui vult Deo servire, debet superfluitatem terrenum renunciare, quia Clericus fit hæres Dei. Fit vero in capite, ad significandum, quod Clericus habere debet mentem elevatam ad Deum.

111 Per primam tonsuram quis sit Clericus capax Beneficii Ecclesiastici, & privilegiorum Clericalium.

112 In prima tonsura abscissio capillorum stat loco materiæ; loco autem formæ sunt verba ab Episcopo, & ab ordinando simul prolatæ, Dominus pars hereditatis meæ, & pars meæ Deus in aeternum: dixi, loco materiæ, & loco formæ, quia prima tonsura, cum non sit Ordo, non constat materia, & forma proprie dicta.

O S T I A R I A T U S

113 Est potestas, per quam ordinatus in Ostia rium potest recipere dignos, & excludere indigos ab Ecclesia, & eam custodire.

114 Materia remota sunt claves Ecclesiæ, materia proxima est traditio, & acceptatio clavium. Forma sunt verba prolatæ ab Episcopo: Sic age, quærationem Deo redditurus pro his rebus, quæ his clavibus recluduntur.

115 Unde munus Ostiarii est aperire, & claudere januas Ecclesiæ, custodire ea, quæ in illa affervantur, pulsare campanas, recipere dignos, & excludere indigos, scilicet infideles, & eos, quibus non licet interesse sacris. Quamvis autem Laici exerceant, qua ad minores Ordines spectant, id tamen non agunt ex officio.

116 Ostiarius fuit institutus à Christo, quando dixit: Attollite portat, principes, vestras, & elevamini portæ aeternales; & quando ementes & vendentes ejecit de templo.

L E C T O R A T U S

117 Est potestas, per quam ordinatus in Lectorem potest legere lectiones, & Prophetias.

118 Materia remota est liber sacras lectiones, videlicet Epistolas, & Prophetias, continens, qui dicitur lectionarius; materia proxima est ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa: Accipe potestatem, & esto verbi Dei relator.

119 Unde munus Lectoris est annunciare populo verbum Dei, legendo ex libro, non prædicando, legendo scilicet Prophetias, sacras Scripturas, & Evangelium, sed extra Missam, quia in hac est munus Diaconi. Item Lectoris munus est, catechumenos in fide erudire.

120 Ordo Lectoratus fuit institutus à Christo, quando in medio seniorum librum Isaiae Prophetæ aperuit, & completa lectione prophetæ clausit, & dedit ministro.

E X O R C I S T A T U S

121 Est potestas, per quam ordinatus in Exorcistam potest expellere diabolum, ne impediatur aliquem à sumptione Eucharistia.

122 Materia remota est liber exorcismorum, materia proxima ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa: Accipe, & commenda memoria, & habe potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.

123 Unde munus exorcistæ est imponere manus super energumenos, & super illos legere exorcismos, ut à dæmonis obsessione liberetur.

124 Ordo exorcistatus fuit institutus à Christo, quando tetigit aures surdi, & muti, dicens, Ephphera, quod est adaperire; & quando de Maria Magdalena septem dæmonia ejecit.

A C O L Y T A T U S

125 Est potestas, per quam ordinatus in Acolytum potest accendere lumina, & portare urceolos cum vino, & aqua.

126 Materia remota est duplex, una est candelabrum cum cereo extinto, alia sunt urceoli vacui; materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma pariter est duplex, una: Accipe ceroferarium cum cereo, ut scias te ad accendenda Ecclesiæ lumina mancipatum in nomine Domini: alia: Accipe urceolos ad suggestendum vinum, & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini: in Acolytau igitur sunt duæ materiæ, & duæ formæ partiales.

127 Unde munus acolyti est ponere candelabra ad altare, candelas altaris accende, urceolos cum vino, & aqua præparare, & Subdiacono portigere.

128 Ordo Acolytatus fuit institutus à Christo, quando dixit: Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vita.

S U B D I A C O N A T U S

129 Est potestas, per quam ordinatus in Subdiaconum potest portare calicem cum vino ad altare, præparare necessaria ad Eucharistiam, & legere Epistolam.

Materia remota est duplex partialis; prima est calix vacuus, & patena vacua, sine vino scilicet, & hostia; secunda est liber Epistolæ. Materia proxima est horum traditio, &

ac-

acceptatio. Forma pariter partialis est duplex: latione formæ, sed sufficit, si fiat simul moraliter, hoc est paulo ante, vel paulo post; Prima correspondens primæ materiae sunt verba illa: *Videte, cujus ministerium vobis traditur; ideo vos admoveo, ut ita vos exhibeatis, quod Deo placere possitis: ubi priora verba habent rationem formæ, posteriora vero ideo vos, &c. solùm rationem monitionis. Secunda correspondens secundæ materiae sunt verba illa: Accipe librum Epistolarum, & habe potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.*

130 Unde munus Subdiaconi est Diacono ministrare calicem, & patenam in usum sacrificii eidem afferre, panem consecrandum pro populo in altari ponere, Epistolam in Missa solemniter canere, Crucem in Processionibus gestare, pallas, altaria, & corporalia abluerre.

131 Ordo Subdiaconatus fuit institutus à Christo, quando in Coena linteo se præcinctit, & pedes discipulorum lavit,

DUBIA RESOLVUNTUR.

132 SI traditur calix sine patena, vel è converso, invalida est ordinatio.

133 Calix, & patena non consecrata sufficiunt ad valorem Ordinis, quia nullo jure præcipitur debere esse consecrata; idque est certum in Sacerdotio, quia hujus materia propria est hostia, & vinum, quæ sufficiunt ad valorem Ordinis, & solùm propter congruentiam traduntur in calice, & patena, n. 176.

134 Traditio, quæ est materia proxima, tam in Subdiaconatu, quam in Diaconatu, & Sacerdotio, fieri debet ab ipso Episcopo ordinante sub pena nullitatis; quæ invaliditas non appetit ita clare in minoribus Ordinibus; nam olim non ab Episcopo, sed ab Archidiacono tradebatur materia Acolyto.

135 Ad valorem non sufficit contactus moralis materiae, qualis est, si ordinatus aliquo gestu corporis, verb. gr. manus extensione significaret se materiam, quam Episcopus offerit, & tradit, acceptare, ut putant nonnulli; sed requiritur contactus physicus. Non est autem necesse, quod contactus sit magnus, aut diutinus, sed sufficit levus, & brevis: imò sufficit, si una manu, aut digito tangas, sic enim humano modo quælibet res sufficienter est, & dicitur tacta. Nec est necesse, quod contactus sit immediatus, sed sufficit mediatus, ut si tangas Calicem, & patenam velo cooperata, v. tom. I. de Sacram. de materia, & forma.

136 Demum non est necesse, ut contactus physicus materiae fiat simul physicè cum pro-

latione formæ, sed sufficit, si fiat simul moraliter, hoc est paulo ante, vel paulo post; unde mora, & distantia physica debet esse valde parva, ita ut verum moraliter sit dicere, quod dum Episcopus profert formam, ordinandus tangat materiam. Ratio autem est, quia Sacraimentum cùm sit compositum morale, & non physicum, non aliam partium, nempe materiae, & formæ, simultatem exposcit, nisi moralē, qualis in actibus humanis requiritur: unde in Sacramentis tanta debet esse simultas materiae, & formæ, ut secundum moralē hominum existimationem, spectata natura cuiuslibet Sacramenti, una alteram afficiat, videlicet ut verba censeantur in talē rem cadere, & cum ea unum totale signum, & Sacramentum constituere.

137 Hinc in confectione Sacramenti Eucharistiae materia debet esse physicè præsens, quia hanc præsentiam significant pronomina demonstrativa formæ, hoc, hic: non ita est in Sacramento Ordinis; tutius autem est, ut saltem priusquam materia traditio finiatur, formæ prolatione incipiat, aut è converso, ut communiter Doctores docent de Baptismo.

138 Subdiaconatus ex vi Ordinis duas subit obligationes, castitatem servandi, & horas canonicas recitandi.

139 Officium divinum recitari debet attente, clare, & devotè, ut in tom. I. de Horis Canonicis.

140 Præceptum incipit à punto Ordinationis peractæ, seu impressionis characteris Subdiaconatus. Unde ordinatus post sextam, solas tres reliquias horas recitare tenetur. Gobat tom. I. tr. 5. n. 561.

141 Qui manè ante Subdiaconatus suscepit, aut professionis emissionem, Officium recitavit, non tenetur iterum postea recitare, Diana part. 6. tract. 7. ref. 38. cum aliis contra Bonac. quia potuit anticipare solvere. Quod si defecit, defectus fuit quoad modum, non quoad substantiam. Ceterum in materia justitiae quis coheredit anticipate solvendum?

142 Religiosus, qui ex vi Regulae tenetur ad castitatem, & ad horas Canonicas; si castitatem frangat, aut Officium omittat, non tenetur in confessione explicare circumstantiam Ordinis facti, qui non mutat speciem, sed solūm aggravat: ex Tridentino autem sess. 14. cap. 5. & can. 7. tenetur in Confessione aprire numerum peccatorum, & circumstantias mutantes speciem, minimè circumstantias intra eamdem speciem aggravantes.

143 Psalmi Poenitentiales, quos Episcopus in ordinatione recitandos imponit ordinatis

in minoribus, Nocturnum Subdiacono, & non eris negligens in procuranda absolutione à censura.

152 Tertiò, quia Sacerdos excommunicatus toleratus die festo, si non adsit alius sacerdos, qui celebret, & ne peccet, sit positus in gratia saltem per contritionem, potest licet celebrare, quia presumitur populum sacrificium petere necessarium ad satisfaciendum præcepto.

144 Novitii Regulares ante professionem non possunt ordinari in sacris ad titulum paupertatis, secus facientes incurruunt in suspensionem.

145 Regulares invalida professione emissa obmetum, aut aliam causam, ita ut liberè, & licet redire possint ad sèculum, si ordinentur ad titulum paupertatis, dupliciter peccant, & quia sine ullo titulo, & quia sine dimissoriis proprii Episcopi ordinantur, & ex Pio V. sunt suspensi; imo evadunt irregulares, si in Ordine sic suscepit ministrant.

146 Ejecti sunt perpetuò suspensi.

147 Subdiaconus, & Diaconus solemniter in mortali ministrantes, & sua munera exercentes, non peccant mortaliter, sed venialiter; idque à fortiori dicendum est de Clericis minorum Ordinum munera in mortali exercentibus, quia in hujusmodi exercitio nec conficiunt, nec recipiunt Sacramentum, in sola autem Sacramentorum confectione, & receptione facta in mortali fit Deo gravis injury; & hac ratione Sacerdos peccat mortaliter, & sacrilegium committit, si in mortali celebret; minimè vero si in mortali exerceat benedictiones aquæ, salis, populi, &c. etiam si hujusmodi benedictiones cum Sanctissimo Sacramento Eucharistiae faciant.

148 Item probabilius est, Sacerdotem non peccare mortaliter, sed venialiter, si in mortali Eucharistiam tangat, & fidibus porrigit, quia tunc non conficit Sacramentum, sed consecratum dispensat.

149 Clericus autem violans censuram, hoc est, si cùm sit excommunicatus excommunicatione majori, vel suspensi, vel interdictus exerceat culpabiliter, solemniter, & ex officio actus proprios Ordinum majorum, quos habet, fit irregularis.

150 Dixi: culpabiliter; primò quia si signores te esse excommunicatum, vel si id scias, ignores tamen violationi censuræ esse annexam irregularitatem, non evades irregularis.

151 Secundo, quia si ob vitandum scandalum, vel notabilem infamiam, cum excommunicatione Epistolam, aut Evangelium solemniter canas, vel celebres, non fies irregularis; imò nec ex hoc capite peccabis celebrando, si alias eris in gratia, & interim

non eris negligens in procuranda absolutione à censura.

152 Tertiò, quia Sacerdos excommunicatus toleratus die festo, si non adsit alius sacerdos, qui celebret, & ne peccet, sit positus in gratia saltem per contritionem, potest licet celebrare, quia presumitur populum sacrificium petere necessarium ad satisfaciendum præcepto.

153 Dux actus proprios, ad excludendos actus jurisdictiones, ut munus prædicandi in Diacono, & actus illos, quos Laicus exercere potest; quare quando aliquis actus Ordinis majoris, quoad substantiam exerceri potest à non habente hujusmodi Ordinem; sed tali, vel tali modo exercitus; est proprius dicti Ordinis si hoc modo à Clerico censurato exerceatur, incurretur irregularitas; minimè, si exerceatur solùm quoad substantiam.

154 Hinc si Aeolytus, aut alius inferior cum Dalmatica, sed sine manipulo Epistolam, aut Evangelium sine stola cantet, non fit irregularis, quia actus proprius Subdiaconi cum manipulo, & actus proprius Diaconi cum stola exhibetur, minimè sine illis.

155 Dux demum Ordinum majorum, quia propter allatam rationem Clericus censuratus actus Ordinum minorum exercens non evadit irregularis.

156 Demum si Clericus sub irregularitate prædictos actus Ordinum majorum exerceat, novam irregularitatem non incurrit; sed toties mortaliter peccat, usquequā à centura absolvatur, & super irregularitate dispensetur.

157 Irregularitas autem est impedimentum Canonicum, susceptionem Ordinum, & sacerdotum usum impediens, non autem in ordine ad reliqua Sacraenta.

158 De Beneficiatis, v. tom. I.

D I A C O N A T U S

159 Et porestas, per quam ordinatus in Diaconum poest proximè Sacerdoti in ministerio altaris assistere, & Evangelium legere.

160 Materia est duplex partialis: prima est impositio manus dexteræ facta ab Episcopo supra caput ordinandi; secunda est liber Evangeliorum, ejusque traditio, & acceptatio.

Forma pariter est duplex partialis: prima correspondens primæ materiae sunt verba: Accipe Spiritum Sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo, & temptationibus ejus in nomine Domini: secunda correspondens secundæ

materiæ sunt verba illa: *Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia tam pro vivis quam pro defunctis in nomine Domini.*

161 Unde munera Diaconi sunt quinque: Primum, Presbytero sacrificanti proxime assistere.

Secundum: Evangelium in Missa solemniter legere.

Tertium: in absentia Episcopi, aut Presbyteri, vel de eorum licentia solemniter baptizare.

Quartum: de Episcopi licentia populo predicare.

Quintum: in absentia, aut ex commissione Sacerdotis, & urgente necessitate, Eucharistiam ministrare, Communionis enim minister est solus Sacerdos, sed ex commissione ipsius, urgente aliqua causa, & semper quando instat mors alicuius, Diaconi munus est Eucharistiam ministrare, Sacerdote tamen deficientem.

162 Diaconus potest deferre pyxidem, in qua sunt particulae consecratae, de uno in aliud altare, & tangere vas, in quo est Corpus Christi contentum; liquet ex praxi, qua in expositione, & processione Sanctissimi, Diaconus Lunulam, in qua est Eucharistia, è sacerario educit, intra sphæram adaptat, Sacerdoti porrigit, & iterum reponit.

163 Conveniens est, ut à Diacono purificatoria, & similia in prima lotione in sacramentum mittenda laventur, qua habita, licet possunt Laici, & mulieres, ac præsertim sacre virgines ea melius tangere: ceterum si prima lotione fiat à Laicis, certum est non esse mortale, si non ad sit contemptus, sed solum veniale.

164 Ordo Diaconatus fuit institutus à Christo, quando in Coena Corpus, & Sanguinem suum dispensavit discipulis: & complicitè, quando post Cœnam suos Apostulos dormientes excitavit dicens: *Vigilate, & orate.*

165 Pro materia si non tradatur liber Missalis, sed alius Evangelia continens, puta tota sacra Scriptura, aut solum testamentum novum, valida est ordinatio: invalida tamen est, si tradatur liber, in quo non sint Evangelia, v. g. solum testamentum vetus.

166 Dices: in primordio Ecclesie erat ordo Diaconatus, & Apostoli ordinabant Diaconos, & tamen non erat liber Evangeliorum, & Epistolarum: ergo liber Evangeliorum non est pars essentialis, & materia Diaconatus, sed solum cæremonia accidentalis; antecedens est certum, consequentia sequitur, quia cum Sacramentum Ordinis sit insti-

tutum à Christo, etiam ejus partes essentiales fuerunt instituta à Christo, adedque Ecclesia non habet potestatem eas quoad substantiam mutandi.

Respondeo, concessu antecedenti, negando consequentiam; ad cujus probationem dico, quod Christus materias, & formas Sacramenti Ordinis instituit non cum omnimoda determinatione, sed eas instituit veluti in genere, & reliquit in specie determinandas ab Ecclesia: Christus, inquam, instituit in materiam Ordinis, positionem alicujus rei sensibilis, & in formam verba apta ad exprimendam potestatem Ordinis, qui confertur; speciale autem ejus rei & signi determinationem reliquit Ecclesia. In primordio autem Ecclesie materia Diaconatus fuit impositio manus super caput ordinandi, qua impositio in ordinatione Diaconi ortum habuit ab Apostolis; postea pro Gracis, fuit ab Ecclesia determinata impositio manus, tam in ordinatione Diaconi, quam Subdiaconi, & Sacerdotis; pro Latinis vero fuerunt determinata peculiaria instrumenta, & eorum traditio, quod instrumentum in ordinatione Diaconi fuit liber Evangeliorum additus pro materia impositioni manus. Nec officit, quod Apostoli in ordinatione Diaconi sicut sola manus impositione, quia non determinaverunt in Ecclesia servandum illud signum visibile, quo ipsi usi sunt, sed id fuit relictum arbitrio Ecclesie, quæ prouidè potuit assumere librum Evangeliorum, ut potè magis aptè & clarè exprimentem potestatem Diaconi, adedque Ecclesia non dicitur mutasse, & variasse materiam à Christo institutam; sed determinasse in specie materiam à Christo in genere designatam: v. tom. 5. de Sacr. in gen. de materia, & forma.

PRESBYTERATUS.

167 Et potestas, per quam ordinatus in presbyterum potest consecrare Corpus, & Sanguinem Christi, & remittere peccata fidelibus.

168 Materia est duplex partialis: Prima est calix cum vino, & patena cum hostia, quæ sunt materia remota; eorumque traditio, & acceptatio, materia proxima.

Secunda est ultima impositio manuum facta ab Episcopo supra caput Sacerdotis. Manus est materia remota, impositio proxima.

Dixi, ultima impositio, quia in ordinatione Sacerdotis præcedit alia impositio manuum facta ab Episcopo, & aliis tribus Sacerdotibus ordinationi assistentibus, sicut etiam

etiam præcedunt alia cæremoniæ, nempe impositio vestrum Sacerdotialium, sacra unctione manuum, quæ sunt de solemnitate, non de substantia Ordinis.

169 Forma pariter est duplex partialis; Prima primæ materiæ correspondens sunt illa verba: *Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missasque celebrandi tam pro vivis quam pro defunctis in nomine Domini.*

Secunda secundæ materiæ correspondens sunt verba illa: *Accipe Spiritum Sanctorum; quorum remiseris peccata, remittuntur eis, & quorum retineris, retenta sunt.*

170 Ordinatus in Presbyteratum duas accipit potestates: primam in Corpus Christi physicum, in ordine ad conficiendum Corpus & Sanguinem Christi: secundam in Corpus Christi mysticum, videlicet erga fidèles, quoad absolvendum. Et utraque dicitur potestas Ordinis.

Unde munera principalia, & propria Sacerdotis sunt duo, nimurum Missas celebrare conficiendo Corpus, & Sanguinem Christi, & à peccatis absolvere: hoc tamen secundum munus ita se habet, ut non omnis Sacerdos possit à peccatis absolvere, sed ultra potestatem absolvendi in ordinatione collatam, requirit, quod habeat jurisdictionem, vel ordinariam, ut si sit factus Episcopus, aut Parochus: vel delegatam ab Ordinario supra fidèles, ita ut, si quis absolvat cum sola potestate Ordinis, sine potestate jurisdictionis, invalide absolvat.

171 Imò simplex Sacerdos non potest absolvere, nedum à mortalibus, sed neque à venialibus, ex Decreto Innoc. XI. 12. Febr. 1679 ut in tom. 1. de Indulg. nisi in articulo mortis, in quo quilibet simplex Sacerdos, etiam excommunicatus, suspensus, irregularis, & degradatus, imò hæreticus, potest quoslibet poenitentes absolvere à quibusvis peccatis, & censuris quomodolibet reservatis, quia in articulo mortis nulla est reservatio, & Ecclesia dat jurisdictionem, ex Trident. sess. 14. c. 7. Tamb. tom. 2. lib. 5. c. 12. 8. 1. n. 20.

172 Probabilius tamen est, quod non possit præsente Sacerdote approbato, quia sicut nullus infirmus potest accipere alia Sacramenta à Sacerdote alieno, nisi in defectum proprii, ita nec Sacramentum Poenitentia: hinc antiqui Canones exprimebant hanc confessio[n]em fieri in defectum Sacerdotis approbati, c. Aurelius, cap. Presbyteris, & cap. ultim. quest. 6. & Trid. licet non exprimat, satis innuit in his verbis: *Ne ipsa occasione aliquis* periret; *quod periculum non est stante Sacerdo-*

te approbat. Similiter non potest hæreticus præsente Catholico, nec excommunicatus præfente non excommunicato.

Simplex autem Sacerdos non debet esse in hac re scrupulosus; unde in dubio, an opportunè adveniat Sacerdos approbatus, debet absolvere, ne pericolo infirmum exponat.

173 Alia sunt munera Sacerdotis, videlicet baptizare, benedictiones facere aquæ, & similium, prædicare, &c.

174 Ordo Presbyteratus fuit institutus à Christo, quando post Cœnam panem, & vinum convertit in suum Corpus, & Sanguinem, dicens Apostolis: *Accipite, & comedite, hoc est Corpus meum;* & quando post Resurrectionem dixit: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &c.*

DUBIA RESOLVUNTUR.

175 **V** Alida est ordinatio, i. Si Ordinatus tangat Calicem, & patenam, ubi est hostia, non vero immediatè ipsam hostiam, satis namque dicitur tangere, & acceptare hostiam, dum tangit, & acceptat vas, in quo est hostia: hinc non tangitur vinum, sed calix, in quo est vinum.

176 2. Si tradatur hostia immediatè in manus Sacerdotis, vel si tradatur hostia & vinum simul immixta in Calice, quia de essentia Ordinis Sacerdotii est illarum substantiarum traditio, & solum per congruentiam, & ex præcepto traduntur in Calice, & patena, num. 133.

177 3. Valida est ordinatio, si tangatur Calix, in quo est vinum, cui fit superimposita patena cum hostia, absque eo quod immediatè tangatur ipsa patena, quia calix, & patena ei superimposita videntur facere unum, non minus ac vinum cum calice; ex præcepto tamen, tam calix, quam patena sunt tangenda.

178 4. Valida est ordinatio, si tradatur vinum sine aqua, quia aqua solum ex præcepto requiritur.

179 Item si aqua sit tanta quantitate vino immixta, ut remaneat denominatio vini, valida est ordinatio; secus si sit tanta, ut non remaneat denominatio vini; in qua re attendenda est non tantum quantitas aquæ, sed etiam qualitas, & generositas vini.

180 Deinde invalida est ordinatio, si tradatur solum calix cum vino, vel sola patena cum hostia; sed tradi debet utraque species.

181 Sacerdos ante ultimam manuum impositionem, per quam accipitur potestas ab-

sol-

solvendi, sed post calicis, & patenæ traditionem, ejusque formam prolatam si consecret, validè consecrabit Corpus, & Sanguinem Christi, quia per hujusmodi traditionem jam est verè Sacerdos, & completa est ei communicata potestas conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi; & de facto in Missa ordinationis, quam cum Episcopo concelebrat ante dictam manuum impositionem, validè consecrat, sive solus, sive actione communis cum aliis, juxta opinionum varietatem.

182 Hæ autem duæ potestates, conficiendi scilicet Corpus, ac Sanguinem Christi, & absolvendi à peccatis, sunt distinctæ, ut prima non dependeat à secunda, licet secunda necessariò ad sui valorem supponat primam.

Hinc licet quis per secundam materiam, & formam, nempe per manuum impositionem, & verba, potestatem in Corpus Christi mysticum non reciperet, si non supponeretur priùs adhibita prima materia, & forma, & recepta prima potestas in Corpus Christi physicum; validè quis primam potestatem recipere in Corpus Christi physicum per primam materiam, & formam, etiam si poste non adhiberetur secunda materia, & forma, nec recipere secunda potestas in Corpus Christi mysticum.

Ratio est; quia per primam materiam & formam completere confertur ordinato prima potestas in Corpus Christi physicum, unde ante manuum impositionem est verè Sacerdos, & validè in ipsa ordinatione consecrat. Tunc autem pro potestate Ordinis in Corpus Christi mysticum esset in alia ordinatione tantum supplenda secunda materia, & forma.

Non si in aliis Ordinibus, in aliis namque una materia & forma dependet ab alia, ut non possit Ordo validè sine altera materia & forma consistere.

183 Et propterea in Presbyteratu per primam materiam & formam character imprimitur; per secundam verò vel novus character imprimitur, vel prior extenditur, & ampliatur: ut in num. 4. quia duæ potestates Ordinis distinctæ, & completa recipiuntur, v. n. 10.

184 In casibus autem, in quibus esset reiteranda ordinatio sub conditione, posset reiteratio fieri quolibet anni tempore à quocumque Episcopo in Oratorio privato, & absque ceteris cæmoniis, supplendo tantum id, in quo est dubium.

185 Sacerdotio insignitus debet sub mor-

tali communicari, quia participare debet de suo sacrificio; hujusmodi autem præceptum se communicandi non est pro initiatis illis Ordinibus, sive minoribus, sive majoribus, sed solum consilium; hinc minores conferri solent post prandium.

186 De Ordine agunt Scotus in 4. d. 24. q. un. §. De tertio art. Mastrius dis. 19. quest. 1. 2. Leander de Sacr. tral. 6. Tamb. tom. 2. pag. 72. Joan. la Crux pag. 448. Fagnanus libr. 1. & 3. Gobat tom. 1. tral. 8. Ant. à Spir. Sanct. de Sacr. tral. 9. Mendo, & Alloza v. ordo, v. tom. 1. de Sacr. ver. Minister.

C A P U T II.

De Sacrosancto Sacrificio Missæ.

Quid sit Missa, & Eucharistia.

M I S S A

187 **E**st Sacrificium incruentum consistens in consecratione panis, & vini, ac consumptione: dicitur incruentum, quia in eo non effunditur sanguis, sicut in ara Crucis, sed significatur sacrificium cruentum Crucis.

188 Sacrificium Missæ tres actiones principali importat, Consecrationem, Oblationem, & Consumptionem, licet essentialiter in consecratione, & consumptione consistat. Nominis oblationis venit oblatio, quæ fit post consecrationem, quæ est oblatio sacrificii; minime, quæ fit ante, quaque dicitur oblatio materia.

Et incipit ab illis verbis: Unde & memores usque ad supplices inclusivè.

189 Ejus minister est solus Sacerdos. Offerens per se primò, est Sacerdos in persona Christi, reliqui autem fideles per Sacerdotem.

E U C H A R I S T I A

190 **E**st Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini, ad spiritualem anima refashionem à Christo institutum.

191 Licet qualibet species, immo qualibet pars speciei sit integrum Sacramentum, ita ut Sacramentum Eucharistia sub speciebus panis & vini physicè & materialiter specie differat; moraliter tamen, & in ratione Sacramenti est unum specie infima Sacramentum, utpote ordinatum ad unum specie infinita finem.

192 Consecratio sub utraque specie est de jure

jure divino, itaut, etsi validè, illicite tamen alteram tantum speciem qui consecraret, etiam in gravi necessitate, v. gr. dandi moribundo viaticum.

193 Partes essentiales Eucharistia sunt materia, & forma: intentio vero solum est conditio sine qua non.

M A T E R I A

194 **E**Ucharistia duplex est, remota, & proxima: remota est substantia panis, & vini, quæ transit; proxima vero sunt species panis, & vini, quæ permanent.

De materia autem tantum remota sermo instituitur.

195 Materia igitur pro valida consecratio ne debet esse moraliter, & sensibiliter præfens; non est autem necesse, ut percipiatur in se, sed sufficit, si percipiatur in suo contiente, nempe panis in pyxide, etiam clausa, vinum in calice, etiam cooperito, & panis in canistro, unde non est opus, ut materia tangatur, aut videatur: idque est verum; quodies cooperatorum se habet per modum proxi mi continentis; secus, si talis habitudo ad materiam non habetur. Unde invalida est consecratio, si materia sit in Tabernaculo clausa, aut paries interponatur; tunc namque moraliter tollitur præsentia sufficiens ad verifi canda pronomina demonstrativa (hoc, hic.) Idem est dicendum, si materia sit ad prosp ectum, sed validè distans, ut si distet centum passibus; validè autem consecratur, si sit propinquua; quod ex morali prudentum iudicio pendet. Henricus putat sufficere, si sit propinquua per vi ginti, aut triginta passus; de quo alii dubitant.

P A N I S

196 **I**gitur pro valida consecratione corporis est solus panis usualis triticus, panis scilicet ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus; hinc non est apta materia panis ex hordeo, leguminibus, &c. vel aqua artificiali, ver. gr. aqua rosacea, butyro, aut alio liquore confectus; aut tandem panis non coctus, vel coctus non per modum panis, sed frixus, vel elixus; quia hujusmodi panis non dicitur simpliciter panis, sed cum addito, hordeaceus, crudus, &c. nomine namque panis simpliciter secundum communem existimationem venit ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Non sufficit confectus ex aqua maris, quia non est usualis.

197 Hostia, cui est admixtum hordeum, est valida materia consecrationis, si non sit tantum, ut sit mutata substantia panis tritici, sed criticum prædominetur.

Examen Ecclesiast.

198 Esto ad valorem Sacramenti sufficiat, hujusmodi panis triticetus sit azymus, vel fermentatus; ex præcepto autem, & sub mortali in suis Ecclesiis Latini in azymo, & Græci in fermentato tenentur confidere, nec excusat necessitas, v. gr. dandi viaticum, v. tom. I. de Sacram. de materia, & forma.

V I N U M

199 Pro valida consecratione sanguinis debet esse solius vitis, hinc est ineptus omnis alias liquor, agresta, aut acetum: in musto autem valida est consecratio, sed illicita, quia est vinum impurum habens admixtas fæces non consecrabiles. Non valet si sit congelatum.

200 Vino consecrando est parum aquæ miscendum, non ex necessitate Sacramenti, sed præcepti, & sub mortali; quæ aqua non debet tertiam vini partem excedere, alioquin redet materiam dubiam, & proinde non consecrabilem.

F O R M A

201 **C**onsecrationis panis sunt hæc verba: Hoc est enim Corpus meum, ubi omnia sunt essentialia, præter particulam enim, quæ est solum de præcepto; unde ejus omissione est mortalís.

Verba consecrationis vini sunt: Hic est enim calix sanguinis mei, novi, & eterni, Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum; ubi omnia essentialia sunt quoad valorem. D. Thomas 3. p. quest. 68. art. 3.

202 Qui mutaret verba essentialia, ita ut variaretur significatio, non conficeret Sacramentum; si vero ita mutaret, ut significatio non variaretur, ut si diceret, Hic est sanguis meus; conficeret, sed peccaret mortaliter.

203 Dubiæ sunt hæc formæ, 1. Hic est Corpus meum, 2. Ecce Corpus meum, 3. Hoc est corpus meum, 4. Meum est hoc Corpus, 5. Hoc Corpus est meum; quia non significant conversionem panis in Corpus Christi.

204 Verba proferri debent significative & formaliter in persona Chilli, sive assertive, sive recitative & historicæ, juxta opiniones diversas.

205 In Rubricis habetur, quod si non re cordeur celebrans se dixisse ea, quæ in consecratione communiter dicuntur, non inde turbetur, si vero ei constet, quod omiserit aliquid eorum quæ sunt de necessitate Sacramenti, videlicet, formam, seu partem formæ consecrationis, formam resumat, & cetera per ordinem prosequatur.

R

Si